

**Martinniemen koulun tasa-arvo ja
yhdenvertaisuussuunnitelma
2021–2024**

Sisällys

1.	Taustaa	2
2.	Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoitus	3
3.	Yhdenvertaisuus käsitteenä	4
4.	Tasa-arvo ja yhdenvertaisuuslaki	5
5.	Tasa-arvoa edistävät toiminnot Martinniemen koulussa.....	6
6.	Martinniemen koulun tasa-arvo ja yhdenvertaisuuskysely ja niiden tulokset.....	7
6.1	Henkilökunnan ajatuksia yhdenvertaisuudesta	7
6.2	Henkilökunnan kysely tasa-arvon osalta	8
6.3	Oppilaiden kysely yhdenvertaisuuden osalta.....	10
6.4	Oppilaiden kysely tasa-arvon osalta.....	12
6.5	Huoltajien kysely yhdenvertaisuuden osalta.....	14
6.6	Huoltajien kysely tasa-arvon osalta.....	15
6.7	Tulosten analysointi ja kehittämiskohteet sekä niiden arviointi.....	17
7.	Konkreettiset toimenpiteet	21
8.	Lähteet.....	22
	LIITTEET.....	23

1. Taustaa

Martinniemen koulu on Oulussa toimiva alakoulu, jossa on oppilaita 304, opettajia 19, ohjaajia neljä sekä muuta henkilökuntaa. Koululla toimii kaksi alueellista erityisryhmää. Luokittaiset ja oppiainekohtaiset ryhmät ovat sekaryhmiä. Martinniemen koulussa oppilaat opiskelevat tasa-arvoisesti sukupuolesta, uskonnosta ja etnisestä taustasta riippumatta.

2. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoitus

Yhdenvertaisuuden osalta yksi päämäärä oppilaitoksessa on syrjinnän tunnistaminen, siihen puuttuminen, toiminnan ja käytäntöjen arviointi yhdenvertaisuuden näkökulmasta, yhdenvertaisuutta edistävien toimenpiteiden toteuttaminen ja osallisuuden lisääminen.

(yhdenvertaisuussuunnittelun opas)

Sukupuolten tasa-arvolla tarkoitetaan eri sukupuolten tasapuolisia oikeuksia ja mahdollisuuksia. Päätösten tekemisessä on huomioitava lopputulosten tasa-arvo mahdollisimman oikeudenmukaisella tavalla. Suomen perustuslaissa sanotaan, että ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eriarvoiseen asemaan sukupuolen perusteella.

(Tasa-arvoasian neuvottelukunta)

Syrjinnästä vapaa koulu:

- 1) vastustaa ja puuttuu kaikenlaiseen syrjintään, kiusaamiseen ja häirintään kouluyhteisön tasoilla oppilaista henkilökuntaan
- 2) hyväksyy ja tunnustaa ihmisten erilaisuuden osaksi kouluyhteisöä
- 3) sitoutuu tasoittamaan eriarvoisuutta sekä edistämään ja ylläpitämään yhdenvertaisuutta

(syrjinnästä vapaa koulu)

3. Yhdenvertaisuus käsitteenä

Yhdenvertaisuus -käsitteellä tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Yhdenvertaisuudesta ja syrjimättömyydestä säädetään Suomen perustuslaissa, yhdenvertaisuuslaissa ja rikoslaissa sekä eri elämänalueita koskevassa lainsäädännössä.

(mitä yhdenvertaisuudelle tarkoitetaan? <https://yhdenvertaisuus.fi/mita-on-yhdenvertaisuus>)

Yhteiskunnassa yhdenvertaisuus merkitsee samoja mahdollisuuksia päästä koulutukseen, saada työtä ja sosiaalisia palveluja, mutta se ei tarkoita samoja yhteiskunnallisia etuuksia tai lainsäädännön perusteella myönnettäviä oikeuksia kaikille yksilöille tai ihmisryhmille. Näitä oikeuksia ja etuuksia rajoitetaan lainsäädännössä moraalisiin ja rationaalisiin perustein. Yhdenvertaisuus koskee ihmisiä ainoastaan yksilöinä lain edessä, mutta erilaisten ideologioiden, arvojen, oikeuskäsitysten, elämäntapojen, ihmissuhteiden tms. keskinäistä yhdenvertaisuutta se ei tarkoita.

(yhdenvertaisuus, OPH, oikeudenmukaisuus ja reiluus)

4. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuuslaki

Yhdenvertaisuuslain pykälässä 6 mainitaan seuraavaa:

Koulutuksen järjestäjän velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta

Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Edistämistoimenpiteiden on oltava oppilaitoksen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia.

Koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on varattava oppilaille ja heidän huoltajilleen sekä opiskelijoille tai heidän edustajilleen mahdollisuus tulla kuulluiksi edistämistoimenpiteistä.

(yhdenvertaisuuslaki, 1325/2014, 6 §)

Tasa-arvolain pykälässä 1 mainitaan seuraavaa

”Tämän lain tarkoituksena on estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä tässä tarkoituksessa parantaa naisten asemaa erityisesti työelämässä. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä”

(Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta, 1 § (30.12.2014/1329))

Tasa-arvolaki määrää, että oppilaitosten on tehtävä tai päivitettävä suunnitelma vuosittain tai vähintään kolmen vuoden välein. Lain mukaan suunnitelman tulee sisältää:

- 1) selvitys oppilaitoksen tasa-arvotilanteesta sekä
- 2) tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi

5. Tasa-arvoa edistävät toiminnot Martinniemen koulussa

- Martinniemessä koulu toimii **lähikouluna** noin 300 oppilaalle.
- Martinniemen koulussa toimii kaksi **alueellista erityisryhmää**. Lähikoulu sekä alueelliset erityisryhmät luovat puitteet alueen lapsille tasapuolisesti.
- **Oulun koulujen arvot**. Rohkeus, reiluus ja vastuullisuus ohjaavat toimintaamme arjessa.
- **Hyvinvointikoulu**. Koulumme on hyvinvointikoulu. Oppilaiden hyvinvointia seurataan erilaisilla hyvinvointitiedon mittareilla (kyselyt), KiVa-kyselyillä sekä MOVE-mittauksilla.
- **Kiva-koulu**. Koulumme käyttää kiusaamisen ehkäisyyn sekä siihen puuttumiseen KiVa-ohjelman menetelmiä.
- **Yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä = OHR-Y (Hyvinvointitiimi)**. Ryhmään kuuluvat rehtori, opettajia, koulukuraattori, koulupsykologi, kouluterveydenhoitaja, huoltajien edustaja, oppilasjäseniä sekä tilanteen mukaan myös edustajia seurakunnalta, nuorisotoimelta sekä vanhempainliitolta. Tiimissä suunnitellaan yhteisöllisiä tukimuotoja koko koulun toimintaan.
- **Kolmiportainen tuki**. Oppilaiden tukea järjestetään kolmella tapaa. Yleinen, tehostettu ja erityinen. Näin tuen muodot saavuttavat kaikki oppilaat.
- **Kouluruokailu**. Kaikille oppilaille tarjotaan päivittäin ilmainen ruoka erityisruokavaliot huomioiden.
- **Oppilaiden osallisuus**. Kaikki oppilaat kuuluvat oppilaskuntaan. Joka luokasta on kaksi edustajaa Martin Tiimissä. Oppilaskunta tekee aloitteita koulun sisällä ja osallistuu tapahtumiin esim. järjestävänä tahona.
- **Liikkuva koulu**. Koulumme on liikkuva koulu, jonka toiminnalla pyrimme ohjaamaan oppilaita liikkuvaan elämäntapaan. Liikkuva Koulu -toimintamuodon sisällä toimii **Välkkäritoiminta**.
- **Kotikoulutoimikunta**. Kotikoulutoimikunta toimii aktiivisesti kooten luokkien huoltajista edustajiston. Toiminnassa keskitytään edistämään oppilaiden hyvinvointia koulun arjessa.
- **MartinRengas**. Koulumme yhteistyökumppaneiden yhteenliittymä. Tarkoituksena auttaa alueen perheitä sekä järjestää yhteisöllistä ja mielekästä toimintaa ikään katsomatta.

6. Martinniemen koulun tasa-arvo ja yhdenvertaisuuskysely ja niiden tulokset

Martinniemen koulun yhdenvertaisuuskysely toteutettiin henkilökunnalle, oppilaille sekä vanhemmille keväällä 2021. Oppilaille laadittiin Forms -kysely, jossa suurin osa kysymyksistä oli samoja kaikille vuosiluokille. 3-4 -luokkalaisille kyselyyn lisättiin muutama kysymys sekä 1-2 - ja 5-6 -luokkalaisille oli myös avoin kysymys. Vanhemmille oli myös Forms -kysely, joka mukaili oppilaiden kyselyä.

Tasa-arvon osalta suunnitelmaa täydennettiin kyselykartoituksella huhtikuussa 2022. Kysely kohdistettiin henkilökunnalle, oppilaille ja huoltajille. Kysely toteutettiin Forms-kyselynä. Oppilaiden kysely oli kaikille samanlainen ja kysymykset avattiin oppilaille kysymys kerrallaan. Huoltajille suunnattu kysely mukaili oppilaiden kyselyä.

6.1 Henkilökunnan ajatuksia yhdenvertaisuudesta

Henkilökunnan kysely toteutettiin tiimeissä avoimena keskustelu. Lähtökohtana oli seuraavat kysymykset;

- 1. Miten yhdenvertaisuus toteutuu työyhteisössämme?**
- 2. Miten yhdenvertaisuus toteutuu koululaisilla?**
- 3. Miten yhdenvertaisuus toteutuu kotien kanssa tehtävällä yhteistyöllä?**

Esille nousseita asioita:

- Pääsääntöisesti hyvin.
- Koronan tuomat lomautukset ei tasa-arvossa (ohjaajat vs. opettajat)
- Samat säännöt pitäisi olla kaikilla. Jokaisen pidettävä huolta siitä, että toteutuvat jokaisen luokan kohdalla.
- Yhdenvertaisuus paranee, kun tutustutaan erilaisuuteen, muistetaan sukupuolisensitiivinen kasvatus.
- Kaikkien mielipiteitä kuunnellaan.

- Kaikkia kohdellaan yhdenvertaisesti (sukupuoleen, uskonnollisuuteen tai ikään katsomatta) ja vahvuuksia huomioidaan.
- Kaikkia tullaan kuulluksi ja nähdyksi.
- Myös vaikeita asioita nostetaan esille.
- Tasapuolisuus huomioitava tuen tarpeellisten määrässä luokkajaoissa.
- Osa kokee, että ohjaajia ei arvosteta ja osa kokee, että ohjaajat eivät koe, että arvostamme heitä.
- Jakotunneissa tasapuolisuus.
- Ohjaajapalvelut kaikkien saataville.
- Yhdenvertaisuus opettajien välille, riippumatta siitä, missä luokkatila sijaitsee.
- Oppilaita tulee kohdella tasavertaisesti ja nostaa vahvuuksia riittävästi esille. Kuulluksi ja nähdyksi tuleminen on osa koulupäivää. Arkitaitoihin huomio opetuksessa.
- Yhdenvertaisuus osaksi arkea, ei hypetystä vaan osa jokaista koulupäivää.
- Kiusaamista edelleen jonkin verran. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettaminen.
- Osalla lapsista edelleen negatiivinen ja stereotyyppinen suhtautuminen vastakkaiseen sukupuoleen. Myös nimittelyssä esiintyy tätä (esim. vammainen, homo, jne.).
- Opettajilla oma tapa pitää yhteys koteihin → sitä kunnioitettava.
- Opettajan tunnettava luokkansa, jolloin osaa huomioida erilaisten kotien tarpeet yhteistyölle.
- Tasapuolinen yhteydenpito.
- Tasa-arvoa ja ymmärrystä luovat eri aihepiirien vanhempainillat ja koulutukset.
- Koteja kohdeltava tasaveroisina.
- Rakentava yhteistyö.
- Toimenpiteet ja toimintatavat lähtökohtaisesti tasapuoliset.

6.2 Henkilökunnan kysely tasa-arvon osalta

Tulokset tasa-arvokyselyyn henkilökunnan osalta (15 vastaajaa)

1. Perustietoja vastaajasta.

Nainen: 12 (80%)

Mies: 3 (20%)

Muu: 0 (0%)

2. Työtehtäväni on

Opettaja: 14 (93%)

Ohjaaja: 1 (7%)

Jokin muu: 0 (0%)

3. Tulen mielelläni töihin.

Usein: 14 (93%)

Joskus: 1 (7%)

En juuri koskaan: 0 (0%)

4. Hyväksytäänkö työpaikallamme erilaisuutta?

Usein: 13 (87%)

Joskus: 1 (7%)

Ei juuri koskaan: 1 (7%)

5. Kohdellaanko työpaikallamme kaikkia tasapuolisesti?

Usein: 13 (87%)

Joskus: 1 (7%)

Ei juuri koskaan: 1 (7%)

6. Vaaditaanko työpaikallamme samassa työtehtävässä olevilta samoja asioita?

Usein: 11 (73%)

Joskus: 4 (27%)

Ei juuri koskaan: 0 (0%)

7. Kohdistuuko työpaikallamme eri sukupuolten rooleihin erilaisia odotuksia?

Usein: 0 (0%)

Joskus: 9 (60%)

Ei juuri koskaan: 6 (40%)

8. Kohdellaanko työpaikallamme eri sukupuolten edustajia eri tavalla?

Usein: 4 (21%)

Joskus: 4 (21%)

Ei juuri koskaan: 11 (58%)

9. Luokitellaanko työpaikallamme henkilökuntaa sukupuolen mukaan?

Usein: 0 (0%)

Joskus: 5 (33%)

Ei juuri koskaan: 10 (67%)

10. Työpaikkamme on mielestäni tasa-arvoinen.

Usein: 15 (100%)

Yleensä: 0 (0%)

Ei juuri koskaan: 0 (0%)

6.3 Oppilaiden kysely yhdenvertaisuuden osalta

Martinniemen koulun oppilaiden vastauksia saatiin yhteensä 243. Vastausprosentti oli siis n. 75. 25% vaje kyselyssä tulee poissaoloista kyselyn tekemisen aikaan sekä 1–2-luokkalaisten kapeasta vastausosuudesta. Heidän toivottiin tekevän kysely kotona vanhemman kanssa. Vastanneista poikia oli 126, tyttöjä 102 ja 15 ei halunnut vastata kysymykseen sukupuolesta.

Kyselyssä kysyttiin seuraavia asioita:

1. Onko luokan työrauha yleensä sellainen, että kaikilla on tasa-arvoinen mahdollisuus oppia?

ei juuri koskaan 3 %, joskus 38 %, usein 59 %

1-2 -luokkalaisten osalta eroavaisuuksia; joskus 57 % ja usein 37 %

2. Uskallatko kertoa mielipiteesi luokassasi?

en juuri koskaan 5 %, joskus 39 %, usein 56 %

3. Pystyn kertomaan koulussa aikuiselle asioistani.

en juuri koskaan 6 %, joskus 31 %, usein 63 %

4. Tunnen kuuluvani osaksi luokkaani.

en juuri koskaan 3 %, joskus 11 %, usein 86 %

5. Tunnen oloni turvalliseksi luokassani.

en juuri koskaan 3 %, joskus 10 %, usein 87 %

6. Tunnen oloni turvalliseksi välitunnilla.

en juuri koskaan 1 %, joskus 12 %, usein 87 %

7. Tunnen oloni turvalliseksi koulumatkalla.

en juuri koskaan 1 %, joskus 11 %, usein 88 %

8. Pääsen koulussa mukaan leikkeihin ja peleihin.

en juuri koskaan 1 %, joskus 15 %, usein 84 %

1-2 -luokkalaisten osalta eroavaisuuksia; joskus 27 %, usein 73 %

9. Minut hyväksytään koulussamme omana itsenäni.

ei juuri koskaan 1 %, joskus 13 %, usein 86 %

5-6 -luokkalaisten osalta eroavaisuuksia; joskus 23 %, usein 75 %

10. Saatko riittävästi tukea oppimiseesi koulussa?

en juuri koskaan 1 %, joskus 13 %, usein 86 %

5-6 -luokkalaisten osalta eroavaisuuksia; joskus 19 %, usein 79 %

11. Vahvuuteni ja osaamiseni huomataan koulussa.

ei juuri koskaan 3 %, joskus 36 %, usein 61 %

5-6 -luokkalaisten osalta eroavaisuuksia; joskus 41 %, usein 54 %

12. Kohtelevatko koulun aikuiset sinua oikeudenmukaisesti? (5-6 -luokkalaisten kyselyssä)

ei juuri koskaan 7 %, joskus 20 %, usein 73 %

13. Luokassani on positiivinen ilmapiiri. (5-6 -luokkalaisten kyselyssä)

ei juuri koskaan 6 %, joskus 24 %, usein 70 %

14. Käsitelläänkö erimielisyydet koulussa mielestäsi reilusti ja oikeudenmukaisesti? (3-4 -luokkalaisten kyselyssä)

ei juuri koskaan 0 %, joskus 13 %, usein 87 %

15. Kohtelevatko koulun aikuiset oppilaita tasapuolisesti? (3-4 -luokkalaisten kyselyssä)

ei juuri koskaan 0%, joskus 9 %, usein 91 %

16. Oletko havainnut, että oppilaiden erilaisuus aiheuttaisi syrjimistä, kiusaamista tai nimittelyä? (3-4 -luokkalaisten kyselyssä)

en koskaan 60 %, joskus 34 %, usein 6 %

17. Koetko, että osaamisesi ja taitosi vaikuttavat siihen, miten muut kohtelevat sinua koulussa? (3-4 -luokkalaisten kyselyssä)

ei vaikutusta 33 %, saan kannustusta 66 %, saan ikävää huomiota 1 %

18. Koetko, että osaamisesi ja taitosi vaikuttavat siihen, miten muut kohtelevat sinua koulussa? Jos kyllä, niin miten? (1-2 – ja 5-6 -luokkalaisten kysymys)

Vastauksissa korostui enemmistön osuutena se, että osaamisella tai taidoilla ei ollut vaikutusta kohteluun. Pienissä määrin osaaminen ja taidot toivat enemmän huomiota. Negatiivista kohtelua koettiin myös pienissä määrin.

19. Oletko nähnyt tai kokenut itse syrjintää/häirintää seuraavissa asioissa? (5-6 -luokkalaisten kyselyssä, mahdollisuus vastata useampaan kohtaan)

Sukupuoli 8 %, etnisyys 6 %, uskonto 12 %, arvomaailma 5 %, mielipiteet 32 %, terveys/vamma/sairaus 13 %, ulkonäkö 32 %, seksuaalinen suuntautuminen 15 %, sukupuoli-identiteetti 6 %, perhetilanne 9 % ja osaaminen/taidot 22 %.

6.4 Oppilaiden kysely tasa-arvon osalta

Martinniemen koulun oppilaiden vastauksia saatiin yhteensä 266. Vastausprosentti oli siis n. 86. 14% vaje kyselyssä tulee poissaoloista kyselyn tekemisen aikaan.

1.Perustietoja vastaajasta.

Tyttö: 136 (51%)

Poika: 123 (46%)

Muu: 7 (3%)

2.Luokka-aste:

1.-luokka: 43

2.-luokka: 46

3.-luokka: 45

4.-luokka: 44

5.-luokka: 44

6.-luokka: 44

3. Tulen mielelläni kouluun.

Usein: 133 (50%)

Yleensä: 116 (144%)

En juuri koskaan: 17 (6%)

4. Hyväksytäänkö koulussamme erilaisuutta?

Usein: 169 (64%)

Yleensä: 91 (34%)

Ei juuri koskaan: 6 (2%)

5. Kohdellaanko kaikkia tasapuolisesti?

Usein:154 (58%)

Yleensä: 101 (38%)

Ei juuri koskaan: 11 (4%)

6. Vaaditaanko koulussamme kaikilta samoja asioita?

Usein: 97 (36%)

Yleensä: 118 (44%)

Ei juuri koskaan: 51 (19%)

7. Kohdistuuko sukupuolten rooleihin erilaisia odotuksia koulussamme?

Usein: 45 (17%)

Yleensä: 84 (32%)

Ei juuri koskaan: 137 (52%)

8. Kohdellaanko koulussamme eri sukupuolten edustajia eri tavalla?

Usein: 39 (15%)

Yleensä: 81 (30%)

Ei juuri koskaan: 146 (55%)

9. Luokitellaanko koulussamme oppilaita sukupuolen mukaan?

Usein: 27 (10%)

Yleensä: 83 (31%)

Ei juuri koskaan: 156 (59%)

10. Koulumme on mielestäni tasa-arvoinen.

Usein: 167 (63%)

Yleensä: 91 (34%)

Ei juuri koskaan: 8 (3%)

6.5 Huoltajien kysely yhdenvertaisuuden osalta

Huoltajille suunnattu kysely toteutettiin Forms -kyselyllä. Vastauksia tuli yhteensä 83. Vastausmäärä suhteessa oppilasmäärään on 26%.

1. Lapseni luokassa on yleensä sellainen työrauha, että kaikilla on tasa-arvoinen mahdollisuus oppia.

ei juuri koskaan 3 %, joskus 24 %, usein 56 %

2. Lapseni tuntee kuuluvansa osaksi luokkaansa.

ei juuri koskaan 0 %, joskus 12 %, usein 88 %

3. Lapseni uskaltaa kertoa mielipiteensä luokassaan.

ei koskaan 0 %, joskus 52%, usein 48 %

4. Lapseni uskaltaa kertoa asioistaan koulun aikuiselle.

ei koskaan 0 %, joskus 37 %, usein 63 %

5. Koulun aikuiset kohtelevat lastani oikeudenmukaisesti

ei juuri koskaan 1 %, joskus 15 %, usein 84%

6. Lapseni saa riittävästi tukea oppimiseensa koulussa.

ei juuri koskaan 0 %, joskus 17 %, usein 83 %

7. Lapseni tuntee olonsa turvalliseksi koulussa.

ei juuri koskaan 0 %, joskus 17 %, usein 83 %

8. Lapseni tuntee olonsa turvalliseksi koulumatkalla.

ei juuri koskaan 0 %, joskus 14 %, usein 86 %

9. Lapseni pääsee mukaan peleihin ja leikkeihin koulussa.

ei juuri koskaan 0 %, joskus 14 %, usein 83 %

10. Lapseni hyväksytään koulussa omana itsenään.

ei juuri koskaan 0 %, joskus 23 %, usein 77 %

11. Lapseni vahvuudet ja osaaminen huomataan koulussa.

ei juuri koskaan 2 %, joskus 23 %, usein 75 %

12. Lastani syrjitään/häiritään seuraavissa asioissa koulussa (mahdollisuus vastata useampaan kohtaan).

Sukupuoli 0 %, etnisyys 0 %, uskonto 1 %, arvomaailma 5 %, mielipiteet 13 %, terveys/vamma/sairaus 2 %, ulkonäkö 13 %, seksuaalinen suuntautuminen 0 %, sukupuoli-identiteetti 0 %, perhetilanne 6 % ja osaaminen/taidot 15 %.

6.6 Huoltajien kysely tasa-arvon osalta

Huoltajille suunnattu kysely toteutettiin Forms -kyselyllä. Vastauksia tuli yhteensä 45. Vastausmäärä suhteessa oppilasmäärään on 15%.

1. Perustietoja vastaajasta.

Nainen: 35 (78%)

Mies: 8 (18%)

Muu: 2 (4%)

2. Lapseni on

1.-luokalla: 10

2.-luokalla: 10

3.-luokalla: 17

4.-luokalla: 9

5.-luokalla: 2

6.-luokalla: 9

3. Tuleeko lapsesi mielellään kouluun?

Usein: 24 (53)
Yleensä: 21 (47%)
En juuri koskaan: 0 (0%)

4. Hyväksytäänkö lapsesi koulussa erilaisuutta?

Usein: 18 (40%)
Yleensä: 24 (53%)
Ei juuri koskaan: 3 (7%)

5. Kohdellaanko lapsesi koulussa kaikkia tasapuolisesti?

Usein: 13 (29%)
Yleensä: 31 (69%)
Ei juuri koskaan: 1 (2%)

6. Vaaditaanko lapsesi koulussa kaikilta oppilailta samoja asioita?

Usein: 16 (36%)
Yleensä: 26 (58%)
Ei juuri koskaan: 3 (7%)

7. Kohdistuuko lapsesi koulussa eri sukupuolirooleihin erilaisia odotuksia?

Usein: 1 (2%)
Yleensä: 13 (29%)
Ei juuri koskaan: 31 (69%)

8. Kohdellaanko lapsesi koulussa eri sukupuolten edustajia eri tavalla?

Usein: 3 (7%)
Yleensä: 9 (20%)
Ei juuri koskaan: 33 (73%)

9. Luokitellaanko lapsesi koulussa oppilaita sukupuolen mukaan?

Usein: 3 (7%)
Yleensä: 14 (31%)
Ei juuri koskaan: 28 (62%)

10. Onko lapsesi koulu mielestäsi tasa-arvoinen?

Usein: 22 (49%)

Yleensä: 21 (47%)

Ei juuri koskaan: 2 (4%)

6.7 Tulosten analysointi ja kehittämiskohteet sekä niiden arviointi

Kokonaisuutena oppilaiden kyselyn tulokset antavat positiivisen kuvan yhdenvertaisuuden toteutumisesta. Kun kerätään tietoa kvantitatiivisella menetelmällä ja vastausvaihtoehdot ovat suhteellisen suppeat, ei tarkkoja johtopäätöksiä voi tehdä. Henkilökunnan vastauksista voidaan päätellä lähtökohdan ja tilanteen olevan hyvällä tasolla. Kehittämiskohteet nousevat esille suhteellisen selkeästi. Vanhempien kyselystä nousevat esille pääsääntöinen positiivisuus. Myös heidän kyselynsä perusteella kehittämisen kohteet ovat selkeät. Kyselyn perusteella positiiviset nostot sekä kehittämiskohteet ovat seuraavat:

Henkilökunta

- Kokonaisvaltaisesti hyvä tilanne.
- Kaikkia kuunnellaan, kohdellaan tasapuolisesti ja yhdenvertaisesti ja myös vaikeita asioita kyetään nostamaan esille.
- Huomiota tasapuolisuuteen tiloissa, tuntijaossa/jakotunneissa sekä luokkatilojen kierrossa.
- Myös säännöistä kiinnittäminen ja kotien tasavertainen kohtelu nousivat esille.
- Yhdenvertaisuus osaksi arkea ja arkitaitojen opetukseen huomio.
- Sukupuoliroolien erilaiset odotukset ja eri sukupuolen edustajien erilainen kohtelu

Yhdenvertaisuuden osalta:

Luokka-asteet 1–2.

Oppilaat kokevat olonsa turvalliseksi koulussa, välitunneilla ja koulumatkalla. 92 % vastasi, että heidät hyväksytään omana itsenään ja 90 % kokee saavansa usein tukea.

Kehittämiskohteiksi nousevat:

1. Työrauhan parantaminen
2. Vahvuuksien ja osaamisen huomioiminen

Luokka-asteet 3-4.

Positiiviset nostot:

Luokkiemme oppilaiden mukaan koulun aikuiset kohtelevat oppilaita tasapuolisesti (91%).

Oppilaat kokevat olonsa turvalliseksi luokissa oppitunneilla, välitunneilla ja koulumatkoilla (86-93%).

Oppilaat kokevat saavansa usein tukea oppimiseen (90 %).

Oppilas kokee tulevansa hyväksytyksi omana itsenään (94 %).

Kehittämiskohteiksi nousevat:

1. Työrauhan parantaminen (34 % oppilaista kokee, että työrauha ei tue oppimista).
2. Vahvuuksien ja osaamisen huomioiminen (35 % oppilaista kokee, että ei saa riittävästi huomiota).

Luokka-asteet 5-6.

Positiivinen nosto:

Suurin osa vastaajista kokee olonsa turvalliseksi luokassa, välitunnilla ja koulumatkoilla. Lisäksi suurin osa kokee kuuluvansa luokkaan.

Kehittämiskohde:

1. Työrauhan ja ilmapiirin parantaminen. Kaikilla oppilailta olisi näin yhdenvertainen mahdollisuus oppimiseen.
2. Jokainen kokisi tulevansa hyväksytyksi omana itsenään.

Tasa-arvon osalta:

Positiiviset huomiot

- + Oppilas tulee mielellään kouluun. 50% vastaajista tulee mielellään ja 44% yleensä.
- + Koulu on tasa-arvoinen. 63% vastaajista vastaa, että usein. 34% vastaajista vastaa, että yleensä.
- + Koulussa hyväksytään erilaisuutta. Vastaajista 64% vastaa, että usein. 34% vastaajista vastaa, että yleensä.

Nostot

- Eri sukupuolen edustajien kohtelu eri tavalla. 15% vastasi, että tätä tapahtuu usein. 30% vastasi, että tätä tapahtuu yleensä. 55% vastasi, että ei koskaan.
- Samojen asioiden vaatiminen kaikilta oppilailta. Vastaajista 19% vastasi, että tätä ei vaadita juuri koskaan. Yleensä vaaditaan -vastauksien osuus oli 44% ja usein vaaditaan -vastauksia 36% vastaajista.

Vanhempien kysely

Nostot kyselyistä

- Lapseni tuntee kuuluvansa osaksi luokkaansa
- Koulun aikuiset kohtelevat lastani oikeudenmukaisesti,
- Lapseni saa riittävästi tukea oppimiseensa koulussa,
- Lapseni pääsee mukaan peleihin ja leikkeihin koulussa,
- Turvallisuus koulussa ja kotimatalla,
- Lapseni tulee mielellään kouluun (usein 53% ja yleensä 47%)
- Eri sukupuolten edustajien kohtelu eri tavalla (kysymysasettelu; kohdellaanko lapsesi koulussa eri sukupuolten edustajia eri tavalla? Ei juuri koskaan 73%, yleensä 20% ja usein 7%).
- Samojen asioiden vaatiminen lapsilta (kysymysasettelu; vaaditaanko lapsesi koulussa kaikilta oppilailta samoja asioita? Usein 36%, yleensä 58% ja ei juuri koskaan 7%).
- Työrauhan edistäminen.
- Lapsi uskaltaisi kertoa mielipiteensä luokassa.
- Lapsi uskaltaisi kertoa asioistaan koulun aikuiselle.

Kehittämiskohteet seuraaville lukuvuosille:

2022–2023

Jokaisen lapsen kuulluksi ja nähdyksi tuleminen.

Työrauhan parantaminen.

2023–2024

Jokaisen hyväksytyksi tuleminen omana itsenään.

Säännöistä kiinnittäminen.

2024–2025

Vahvuuksien ja osaamisen huomioiminen.

Syrjinnästä ja häirinnästä vapaa koulu (esim. mielipiteet, ulkonäkö, osaaminen, taidot).

7. Konkreettiset toimenpiteet

Kartoittavien kyselyiden ja niistä nousevien tulosten jälkeen kirjataan suunnitelmaan ne toimenpiteet ja tavoitteet, joita Martinniemessä sitoudutaan kehittämään tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteen parantamiseksi. Kehittämiskohteiden osalta kerätään lukuvuoden alussa ideat ja käytännön toimet opettajilta, oppilailta ja huoltajilta kunkin kehittämiskohteen osalta. Ideat ja toimenpiteet kirjataan ja tuodaan esille luokkiin sekä huoltajille. Kyseisiä toimenpiteitä arvioidaan lukuvuoden päätteeksi.

Häirintä luo kiusallisen, leimaavan, halventavan, nöyryyttävän tai uhkaavan ilmapiirin. Häirintä voi olla sanallista, sanatonta tai fyysistä. Se loukkaa yksityisyyttä tai koskemattomuutta. Yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa rikkoviin tilanteisiin on koulun henkilökunnalla velvollisuus puuttua. Ensisijaisena vastuuhenkilönä on aikuinen, joka ei saa hyväksyä eriarvoista kohtelua tai häirintää. Oleellista on tilanteiden purku asian vakavuuden vaatimalla tasolla. Vakavimmissa tapauksissa kirjataan tapahtumat ja sovitaan seurannasta. Myös huoltajille ilmoitetaan tässä vaiheessa. Tarpeen vaatiessa myös oppilashuollon henkilöstö otetaan mukaan.

Eriarvoisuuden vähentämiseksi tiedottamisen ja tiedon merkitys korostuvat. Tieto lisää tasa-arvoa ja tietämättömyys ylläpitää eriarvoisuutta. Tarvitaan luontevaa, avointa keskustelua tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta sekä niiden pohtimista yhteisesti.

Liitteinä löytyy myös henkilökunnalle ja oppilaille tehty konkreettiset muistilistat (tulevat luokkiin esille), joilla edistetään tasa-arvoisuutta sekä yhdenvertaisuutta koulussa ja luokissa. Muistilistat ovat arjen apuvälineitä yksinkertaisina toimenpiteinä.

8. Lähteet

MITÄ YHDENVERTAISUUDELLA TARKOITETAAN?

<https://yhdenvertaisuus.fi/mita-on-yhdenvertaisuus>

Yhdenvertaisuus, OPH, oikeudenmukaisuus ja reiluus

<https://www.oph.fi/fi/oppimateriaali/miina-ja-ville-opettajan-oppaita/miina-ville-ja-oikeudenmukaisuus/kappalekohtaiset-5>

Yhdenvertaisuuslaki

1325/2014, 6 §

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141325>

Yhdenvertaisuussuunnittelun opas

<https://yhdenvertaisuus.fi/documents/5232670/5376058/Yhdenvertaisuussuunnittelun+opas+suo+mi>

Syrjinnästä vapaa koulu

<https://yhdenvertaisuus.fi/syrjinnasta-vapaa-koulu>

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta

1 § (30.12.2014/1329)

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1986/19860609>

Tasa-arvoasian neuvottelukunta

Mitä on tasa-arvo?

<https://tane.fi/tasa-arvo>

LIITTEET

Muistilista henkilökunnalle ja oppilaille.

OPETTAJAN MUISTILISTA

TERVEHDIN, KIITÄN, PYYDÄN ANTEEKSI

OLEN HELPOSTI LÄHESTYTTÄVÄ

KANNUSTAN OPPILAITA HYVÄÄN KÄYTÖKSEEN

KANNUSTAN OPPILAITA OSALLISUUTEEN

HUOLEHDIN, ETTÄ KUKAAN EI JÄÄ YKSIN

ARVIOIN OPPILAIDEN OSAAMISTA JA OPPIMISTA
OIKEUDENMUKAISESTI

PUHUN ARVOSTAVASTI

KOHTAAN HUOLTAJAT TASAVERTAISINA KASVATUSKUMPPANEINA

PUUTUN JÄMÄKÄSTI HUONOON KÄYTÖKSEEN,
EPÄASIAALLISEEN PUHEESEEN, SYRJINTÄÄN JA KIUUSAAMISEEN

HUOLEHDIN, ETTÄ KOULUYHTEISÖSSÄ OPPILASTA KUUNNELLAAN
JA ARVOSTETAAN

HUOLEHDIN, ETTÄ OPPILAAN JA HENKILÖKUNNAN
HYVINVOINNISTA VÄLITETÄÄN

HUOLEHDIN, ETTÄ YHDENVERTAISUUS JA TASA-ARVO
HUOMIOIDAAN JOKAPÄIVÄISESSÄ ARJESSA

OPPILAAN MUISTILISTA

TERVEHDIN, KIITÄN, PYYDÄN ANTEEKSI

MENEN ROHKEASTI JUTTELEMAAN MUILLE IHMISILLE

HALUAN YMMÄRTÄÄ MUITA

HYVÄKSYN TOISET SELLAISENA, KUIN HE OVAT

EN JÄTÄ KETÄÄN YKSIN

KUNNIOITAN TOISTEN YKSITYISYYTTÄ, KOSKEMATTOMUUTTA JA
MAAILMANKATSOMUSTA

KUNNIOITAN TOISTEN MIELIPITEITÄ

PUHUN ARVOSTAVASTI JA TOIMIN VASTUULLISESTI

JOS NÄEN VÄÄRYTTÄ, EPÄSOPUA TAI SYRJINTÄÄ,
KERRON AIKUISELLE

RAKENNAN HYVÄÄ YHTEISHENKEÄ OPPIMISRYHMISSÄNI
JA KOULUSSANI

HUOMIOIN JA AUTAN KOULUN ARJESSA

OSALLISTUN JA OLEN MUKANA YHTEISESSÄ TOIMINNASSA

